

KAM PO ŠKOLE?

Pokračovať v štúdiu na univerzite, alebo radšej ísť do praxe, pracovať a zarábať peniaze? AKÉ SU MOŽNOSTI? Práve takéto a podobné otázky si kladú budúci absolventi stredných odborných škôl. Aj naši „nádejní maturanti“ z rybárskeho odboru na Spojenej škole v Ivanke pri Dunaji si dávajú podobné otázky...

Preto sme nemohli odmietnuť pozvanie nášho priateľa Ing. Jána Regendu na deň otvorených dverí na „Jihočeskej univerzite“ v Českých Budějoviciach. Pozval nás nielen na univerzitu, ale aj na vedecké a výskumné pracoviská školy. Išlo hlavne o to, aby študenti spoznali, že aj štúdium takého netradičného odboru, ako je rybárstvo, môže ďalej pokračovať na vysoko odbornej, doslova vedeckej úrovni.

Juhočeská krajina

Spočiatku nás odrádzala najmä veľká vzdialenosť. Veď z Ivanky pri Dunaji do

Českých Budějovic je to okolo 300 km. Ale záujem a zvedavosť študentov nás doviedli k rozhodnutiu, že sme sa spoločne s kolegom Michalom a výberom študentov – štvrtákov vydali na cestu do kolísky európskeho rybníkárstva, do Južných Čiech. Program sme obohatili aj o exkurziu na spriateľenú rybársku školu vo Vodňanoch.

Cesta ubehla pomerne rýchlo, a tak sme onedlho obdivovali malebnú juhočeskú krajinu plnú rybníkov, tak trochu pripomínajúcu Fínsko. Ale na rozdiel od fínskych jazier, juhočeské rybníky vytvorili generácie rybníkárov, a to v do-

konalom súlade s prírodou. Hlavne v súčasnosti by nám mohli byť príkladom... Nezainterosovaný by určite nepoznal, že sú to vlastne umelo vytvorené stavby.

Rybárska škola

Na rybárskej škole nás okrem špičkového vybavenia osobitne zaujalo malé rybárske múzeum. Boli tu vystavené exponáty vypreparovaných rýb a rôznych živočíchov z okolia vôd a rybníkov. Okrem toho aj modely historických zariadení a pomôcok z dávnej histórie českého rybníkárstva boli mimoriadne zaujímavé. Obdivovali sme aj precízne upravené akváriá v suteréne školy s exotickými rybami, ako aj s našimi bežnými druhmi. Pozorovať reálny život a správanie rýb môžu študenti aj návštevníci školy cez presklenú stenu jazierka, ktoré sa nachádza tiež v areáli školy. Škoda, že nebolo viac času... Museli sme ísť ďalej a pokračovať v programe.

Genetické rybárske centrum

Bolo to prvé z pracovísk Juhočeskej

univerzity, ktorým nás previedol vedúci pracoviska Ing. David Gela, Ph.D. Jednou z hlavných náplní práce Genetického rybárskeho centra je uchovanie genetických zdrojov existujúcich plemien a populácií rýb. Napríklad pri kaprovi rybníčnom je to v súčasnosti 15 plemien. V roku 2001 tu začali s chovom chrupavkovitých rýb, najmä jeseterov. Začali s jeseterom ruským, v roku 2002 sa uskutočnil nákup jesetera sibírskeho a ďalších. No skutočnou výzvou je chov najväčšej sladkovodnej ryby – vyzy veľkej. Obdivovali sme zatiaľ mladé ryby vo veľkosti do 100 kg. Pracovisko sa okrem výskumu využíva hlavne na špecializovanú výučbu odborných predmetov študentmi bakalárskeho, magisterského a doktorandského štúdia FROV JU (Fakulta rybárství a ochrany vod Jihočeské univerzity). Študenti tu pod odborným pedagogickým vedením vykonávajú praktické experimenty, ktoré potrebujú na vypracovanie a na úspešnú obhajobu zadaných absolventských prác.

Experimentálne rybochovné pracovisko a pokusníctvo

Pracovisko sa využíva pracovníkmi a študentmi jednotlivých laboratórií na realizáciu experimentov zameraných prevažne na výskum chovateľských technológií v akvakultúre. Pracovisko tvorí komplex 50 experimentálnych rybníčkov a rybochovný objekt využívajúci tak prietokové, ako aj recirkulačné systémy, a vonkajšia žlabovňa so 100 nádržami rôzneho typu, určenými na odchov rýb a rakov. Veľkú pozornosť venujú chovateľským technológiám zameraným na chov dravých rýb – ostriež riečny a zubáč veľkouústy a reofilných – prúdomilných druhov (mrena severná, podustva, nosál) v recirkulačných systémoch. Angažujú sa aj v oblasti záchranných chovov, najmä raka riečneho.

FROV

Druhý deň sme sa z Vodňan presunuli do Českých Budějovic na Fakultu rybárství a ochrany vod (FROV), kde prebiehal deň otvorených dverí. Vyučujúci pedagógovia a študenti si tu pripravili mimoriadne zaujímavý program o vzdelávacej, vedeckej a výskumnej činnosti, rôznych projektoch, programoch, medzinárodnej spolupráci, dokonca aj o projektoch, ktoré plánujú realizovať na Slovensku. Aktivity a činnosť fakulty sú veľmi rôznorodé a bohaté, o čom svedčí aj množstvo zahraničných študentov nielen z Európy, ale z celého sveta. Aj uplatne- ➔

Akvária s exotickými rybami zaujali našu pozornosť.

Experimentálne nádrže.

Jeseter ruský, ktorého chovajú v genetickom rybárskom centre Juhočeskej univerzity.

Chlapci so záujmom počúvali výklad študentky z Kazachstanu.

➔ nie absolventov je možné v rôznych krajinách najmä v oblasti rybníctva, ochrany vôd a vodných ekosystémov... Prekvapili nás aj ďalšie „bonusy“ pre študentov, najmä možnosti štipendií. Ide nielen o sociálne, ale aj prospechové štipendium, mimoriadne štipendia pre športovcov, nadaných študentov... Azda jediným problémom pre budúcich študentov zo Slovenska môže byť vzdialenosť. Ale aj v takom prípade je tu možnosť venovať sa špecializovanému štúdiu rybníctva v Brne na Oddelení rybníctva a hydrobiológie Mendelovej univerzity. Tam sa však plánujeme zastaviť niekedy nabudúce.

Model rybníka so všetkými zariadeniami.

Vzdelanie - najlepšia investícia do budúcnosti

Čo dodať na záver? Predovšetkým to, že nielen študenti, ale aj učitelia sme sa presvedčili, že výskum, vývoj a vzdelávanie je v Čechách na mimoriadne vysokej úrovni. Dokonale využívajú vlastné zdroje, rovnako aj eurofondy a ďalšie možnosti financií. Úroveň vybavenia škôl a celkové materiálo-technické zázemie je moderné, špičkové. Potešilo nás aj to, že stále viac mladých ľudí – študentov chápe, že vzdelanie je jednou z najlepších investícií do budúcnosti. Vzdelanie, výskum a jazykové schopnosti umožňujú nestagnovať, ale otvárajú brány ďalej do sveta. A to aj v takom netradičnom odbore, akým je rybníctvo. ■

Jaroslav ŠUBJAK

V rybníckom múzeu.

Takto vyzeral jeden z prvých sonarov vo vtedajšom Československu.